Interlandelijke adoptie

Federale Overheidsdienst
Justitie

.be

INLEIDING

U hebt beslist om een kind uit het buitenland te adopteren. U vraagt zich af:

- tot wie u zich moet richten?
- welke procedures u moet volgen?
- welke gevolgen de adoptie heeft?

Deze brochure geeft beknopte antwoorden op uw vragen. Meer uitgebreide informatie vindt u op de website www.justitie.belgium.be (personen en gezinnen>adoptie>buitenlandse adoptie).

Achteraan deze brochure vindt u alle gegevens van de diensten die u bij uw adoptieproject zullen bijstaan.

VOORWOORD

Het doel van de adoptiewet is het 'hoger belang' van het kind te waarborgen, in het bijzonder zijn fundamentele rechten. Via adoptie moet een kind terechtkomen in een gezinsomgeving met een klimaat van veiligheid, geluk, liefde en begrip.

Het is de bedoeling om een gezin te vinden voor een kind, niet om een kind te vinden voor een gezin.

Bij interlandelijke adoptie geldt het subsidiariteitsbeginsel. Het land van herkomst van het kind moet eerst onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het kind in zijn eigen land te plaatsen (in zijn familiale, sociale of een andere omgeving). Pas daarna is adoptie in een ander land mogelijk.

Bij interlandelijke adoptie wordt het geadopteerde kind overgebracht van zijn land van herkomst naar het land waar u woont.

De adoptie creëert een afstammingsband tussen u en het geadopteerde kind: u wordt de ouder(s) van het kind.

INHOUD

Inleiding 2
Voorwoord 3
Inhoud 5
Wie mag een kind adopteren ? 6
Wat zijn gewone en volle adoptie ? 6
Welke stappen moet u volgen? 8
Eerste stap: voorbereiding 8
Tweede stap: geschiktheidsvonnis 8
Derde stap: begeleiding van het adoptieplan 9
Wanneer komt de adoptiedienst tussen ? 9
Wat zijn de taken van de adoptiedienst? 9
Vierde stap: totstandkoming van de adoptie in het land van herkomst 9
Vijfde stap: erkenning en registratie 10
Hoe kunt u de adoptiebeslissing laten erkennen? 10
Wat zijn de gevolgen van de erkenning? 10
Waarom registreren? 10
Zesde stap: de gemeente 11
Uitzonderlijke procedure voor regularisatie van een adoptie 11
Vervolgens 11
Nuttige adressen 13
Federale centrale autoriteit 13
Centrale autoriteiten van de gemeenschappen 13
In de Vlaamse Gemeenschap 13
In de Franse Gemeenschap 14
In de Duitstalige Gemeenschap 14
Andere 15

Wie mag een kind adopteren?

U mag een kind adopteren:

- als alleenstaande;
- met uw echtgenoot van hetzelfde of een ander geslacht;
- met de persoon met wie u wettelijk samenwoont van hetzelfde of een ander geslacht;
- met de persoon met wie u feitelijk samenwoont (meer dan drie jaar een koppel) van hetzelfde of een ander geslacht.

Het Belgisch recht voorziet dat u minstens 25 jaar moet zijn en 15 jaar ouder dan het geadopteerde kind (als u het kind van uw partner adopteert, moet u 10 jaar ouder zijn dan het kind.)

Wat zijn gewone en volle adoptie?

De volgende drie criteria bepalen of het om een volle adoptie gaat:

- de **onherroepelijkheid** van de adoptie;
- de **definitieve breuk** van de band tussen de geadopteerde en zijn oorspronkelijke familie;
- de **gelijkstelling** van de geadopteerde met een biologisch kind van de adoptant(en)*.

België laat gewone of volle adoptie van een kind toe. In de meeste landen van herkomst bestaat die keuze echter niet. Als de wetgeving van het land van herkomst van het kind enkel de gewone adoptie toelaat, kunt u de familierechtbank vragen om de gewone adoptie om te zetten in een volle adoptie op voorwaarde dat de toestemmingen werden gegeven voor een adoptie die de reeds bestaande afstammingsband verbreekt.

* adoptant: de persoon die het kind adopteert

1 Voorbereiding

2 Geschiktheids-vonnis

3 Begeleiding van het adoptieplan

4 Totstandkoming van de adoptie in het land van herkomst

5 Erkenning en registratie

6 De gemeente

Welke stappen moet u volgen?

1 Eerste stap: voorbereiding

Eerst moet u zich via de centrale autoriteit van de gemeenschap inschrijven voor een voorbereiding op de adoptie (de gegevens van de centrale autoriteiten van de drie gemeenschappen staan achteraan in de brochure).
Tijdens die voorbereiding krijgt u info over:

- de verschillende stappen van de adoptieprocedure en de juridische gevolgen;
- de psychologische, familiale en relationele uitdagingen bij een adoptie en het nazorgaanbod na adoptie.

De voorbereidingscyclus bestaat uit zowel gezamelijke informatiesessies als individuele bewustmakingssessies.
Op het einde van de voorbereiding ontvangt u het **'attest van voorbereiding'.**

2 Tweede stap: geschiktheidsvonnis

Met het attest van voorbereiding dient u bij de familierechtbank van uw gerechtelijk arrondissement een aanvraag in om een vonnis te verkrijgen waaruit blijkt dat u bekwaam en geschikt bent om een kind te adopteren.
Eerst vraagt de rechtbank een maatschappelijk onderzoek. De centrale autoriteit van de gemeenschap duidt de dienst aan die dat onderzoek moet uitvoeren. Daarna volgt een vonnis.
Als het vonnis u bekwaam en geschikt verklaart om te adopteren, dan stelt het openbaar ministerie een verslag op. In dat verslag staan nuttige inlichtingen voor de bevoegde autoriteiten van het land waar u een kind wil adopteren.
Het geschikheidsvonnis is vier jaar geldig vanaf de uitspraak. De geldigheidsduur kan verlengd worden met twee jaar.

3 Derde stap: begeleiding van het adoptieplan

Wanneer komt de adoptiedienst tussen?
Samen met het verslag van het openbaar ministerie wordt het geschiktheidsvonnis naar de erkende adoptiedienst verstuurd, die u zelf hebt gekozen (zie verder: nuttige adressen>centrale autoriteiten>website).
De adoptiedienst is niet automatisch akkoord om uw aanvraag te begeleiden. De dienst zal dat pas doen als uw plan verenigbaar is met:

- de voorwaarden voor adoptie in het gekozen land waarmee de dienst samenwerkt;
- de vermeldingen in het geschiktheidsvonnis;
- het profiel van de kinderen (en van het gekozen land.)

Elke erkende adoptiedienst werkt met een beperkt aantal landen. In sommige gevallen begeleidt de centrale autoriteit van de gemeenschap het plan rechtstreeks.

Wat zijn de taken van de adoptiedienst?
De adoptiedienst is de **tussenschakel** tussen u en de buitenlandse autoriteiten:

- hij stelt het dossier samen voor de buitenlandse autoriteiten (ouderdossier);
- hij bezorgt het dossier aan die autoriteiten;
- hij ontvangt het kindvoorstel en legt het aan u voor (kinddossier).

Nadat de bevoegde autoriteiten van het herkomstland het ouderdossier hebben ontvangen, stellen ze een kind aan een adoptiegezin voor.

Als de centrale autoriteit van de gemeenschap en ook u het kindvoorstel hebben goedgekeurd, bereidt de adoptiedienst u voor op de ontmoeting met het kind en op de procedure in het land van herkomst.

4 Vierde stap: totstandkoming van de adoptie in het land van herkomst

De procedures kunnen verschillen van land tot land:

- Zo voorzien bepaalde landen een pre-adoptieve procedure, of u moet ter plaatse aanwezig zijn gedurende een bepaalde periode;
- De wetgeving rond interlandelijke adoptie van het herkomstland is van toepassing;
- In de meeste gevallen wordt de adoptie uitgesproken in het land van herkomst;
- De buitenlandse adoptiebeslissing is ofwel een vonnis ofwel een administratieve beslissing;
- De wetgeving van het land van herkomst bepaalt de soort van afstamming die door de adoptie wordt gecreëerd.

5 Vijfde stap: erkenning en registratie

Vervolgens moet u de buitenlandse adoptiebeslissing laten erkennen door de **federale centrale autoriteit** (zie verder: nuttige adressen>federale centrale autoriteit).
Die erkenning moet plaatsvinden **vóór het kind wordt overgebracht**.
Door de erkenning is de buitenlandse adoptiebeslissing ook geldig in België. Zonder die erkenning zou u in België officieel geen ouder zijn van het geadopteerde kind.

Hoe kunt u de adoptiebeslissing laten erkennen?
U moet **alle originele en gelegaliseerde adoptiedocumenten** aan de federale centrale autoriteit bezorgen. In de meeste gevallen moet de Belgische diplomatische post van het land van herkomst van het kind tussenkomen voor het legaliseren van de documenten.

De lijst met documenten die u moet kunnen voorleggen, staat op de website www.justitie.belgium.be, als bijlage bij het formulier 'verzoek tot erkenning' (personen en gezinnen>adoptie>formulieren en wetgeving>erkenning en regularisatie).

Nadien krijgt u die documenten terug zodat u alles in orde kunt brengen bij uw gemeente.

Wat zijn de gevolgen van de erkenning?
Het doel van de erkenning is een **nieuwe afstammingsband te creëren in België.**
Door de erkenning krijgt het geadopteerd kind namelijk een nieuwe nationaliteit en een nieuwe naam.
De wet op de naam is in België in werking getreden op 1 juni 2014. Die voorziet dat Belgische adoptieouders in sommige gevallen de naam van hun kind kunnen kiezen.

De federale centrale autoriteit spreekt zich uit over de gelijkstelling van de buitenlandse adoptie met een gewone of een volle adoptie, rekening houdend met de wet in het land van herkomst.

Na de erkenning krijgt het kind **een paspoort of een visum** van de consulaire diensten, zodat het naar België kan worden overgebracht.

Waarom registreren?
Een buitenlandse beslissing die de federale centrale autoriteit erkent, wordt ook geregistreerd. Die registratie is de materiële concretisering van de erkenning.
Op eenvoudig vertoon van het bewijs van registratie, erkennen alle Belgische autoriteiten en gerechten de adoptieve afstamming.

6 Zesde stap: de gemeente

De adoptieprocedure is volledig beëindigd wanneer u het kind laat inschrijven in het bevolkingsregister van uw gemeente.

De ambtenaar van de burgerlijke stand schrijft de geboorteakte van het kind en de adoptiebeslissing over **in de registers van de burgerlijke stand**.

Als u zelf geen Belg bent, wordt de geadopteerde ingeschreven in het **vreemdelingenregister**.

Uitzonderlijke procedure voor regularisatie van een adoptie

Stel dat de adoptie al in het buitenland is uitgesproken, en u nog niet geschikt bent verklaard door de familierechter, dan kan in zeer uitzonderlijke gevallen de buitenlandse adoptiebeslissing toch erkend en geregistreerd worden.
Die regularisatieprocedure is zeer strikt waarbij alle vier de volgende voorwaarden moeten vervuld zijn:

- geen wetsontduiking;
- beperkt tot intrafamiliale adoptie of adoptie van kinderen waarmee u al op duurzame wijze het leven gedeeld hebt vóór het adoptieproject;
- geen duurzame oplossing in het herkomstland;
- erkenningsvoorwaarden vervuld.

Bovendien geeft de bevoegde gemeenschap een gemotiveerd advies over de situatie van het kind.

Vervolgens…

Uw adoptiedienst zorgt voor de nazorg na de adoptie. De dienst voert gesprekken en doet huisbezoeken om te zien of het kind goed geïntegreerd is. De nazorg is er vooral om u te begeleiden als er problemen opduiken.

NUTTIGE ADRESSEN

Federale centrale autoriteit

Federale Overheidsdienst Justitie
Directoraat-generaal Wetgeving en Fundamentele Rechten en Vrijheden
Dienst Internationale Adoptie
Federale Centrale Autoriteit (FCA)
Waterloolaan 115
B-1000 Brussel
T: (+32) 2 542 71 61 / 75 72
F: (+32) 2 542 70 56
www.justitite.belgium.be
adoption.int.adoptie@just.fgov.be

Centrale autoriteiten van de gemeenschappen

› **In de Vlaamse Gemeenschap**
Kind en Gezin is bevoegd voor de kandidaat-adoptanten die verblijven op het grondgebied van het Nederlandstalige Gewest of van het tweetalige Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Kind en Gezin
Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA)
Hallepoortlaan 27
B-1060 Brussel
T: (+32) 2 533 14 76 / 77
F: (+32) 2 544 02 90
www.kindengezin.be
adoptie@kindengezin.be

In de Franse Gemeenschap

De centrale autoriteit van de gemeenschap is bevoegd voor de kandidaat-adoptanten die verblijven op het grondgebied van het Waalse Gewest of van het tweetalige Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Ministère de la Fédération Wallonie – Bruxelles
Direction de l'Adoption - Autorité centrale communautaire (ACC)
Boulevard Léopold II, 44
B-1080 Bruxelles
T: (+32) 2 413 41 35
F: (+32) 2 413 21 39
www.adoptions.be
adoptions@cfwb.be

In de Duitstalige Gemeenschap

De Zentrale Behörde der Deutschsprachigen is bevoegd voor de kandidaat-adoptanten die verblijven op het grondgebied van de Duitstalige Gemeenschap.

Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft
Zentrale Behörde der Deutschsprachigen Gemeinschaft für Adoptionen
Gospertstrasse 1
B-4700 Eupen
T: (+32) 87 59 64 09
www.dglive.be/adoption
zbga@dgov.be

Andere

- **Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken :**
  www.diplomatie.belgium.be
  (Diensten > Burgerlijke Stand)

- **Dienst Vreemdelingenzaken**
  www.dofi.ibz.be

- **Gerechtelijke overheden**
  Op de website van de FOD Justitie vindt u de coördinaten van de familierechtbank van uw gerechtelijk arrondissement :
  www.justitie.belgium.be (gerechtelijke adressen)

- **Extra informatie**
  Verdrag inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie, gedaan te Den Haag op 29 mei 1993: *www.hcch.net*
  (rubriek: Conventions – Convention nr. 33)

Dienst Communicatie en informatie
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tel.: 02 542 65 11
www.justitie.belgium.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: JEAN-PAUL JANSSENS - WATERLOOLAAN 115 - 1000 BRUSSEL

D/2013/7951/NL/1027